

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БУРШТИНСЬКИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІВАНО - ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ НАФТИ І ГАЗУ**

**«Затверджую»
директор коледжу
_____ О.Д. Джура**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

КОНТРОЛЬ І РЕВІЗІЯ

**для вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації
для спеціальності: 5.03050801 " Фінанси і кредит "**

Програма з дисципліни « **Контроль і ревізія** »
розроблена згідно стандарту вищої освіти для навчальних закладів
II-го рівня акредитації.

Укладач: Л.В. Боднар, викладач Бурштинського енергетичного
коледжу Івано-Франківського національного технічного університету
нафти і газу.

Програма обговорена і
схвалена на засіданні
циклової методичної комісії
економічних дисциплін
Протокол №
від «   » серпня 20   р.
Голова ЦМК:
_____ М.М. Шувар

ВСТУП

Контроль як специфічна функція державного управління відіграє важливу роль у забезпеченні збереження власності підприємств, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і бюджетної дисципліни, а також попередження псування цінностей.

За законами ринку усіх осіб поділено на учасників, тобто господарів, підприємців та їх найманих працівників. Зрозуміло, що в таких умовах формується зовсім інший підхід до питання збереження власності, в яку вкладено кошти, в тому числі власні кошти підприємця.

Сьогодні декілька десятків органів контролюють діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, керуючись сотнями нормативних актів. Чинне законодавство надає підприємцям ряд державних гарантій, за виконанням яких стежать як самі підприємці, так і органи, покликані контролювати дотримання законності, але практично відсутній комплексний підхід до вирішення організаційних та процедурних основ здійснення господарського контролю.

Обставини вимагають створення таких умов контрольного процесу, за яких крадіжки, розбазарювання та недбале ставлення до майна стали б неможливими.

Знання прийомів і способів ревізії відносяться саме до спеціального пізнання, тобто такого, яке властиве лише спеціалістам-професіоналам. Людей, які володіють такими знаннями та досвідом, називають досвідченими особами. За їх допомогою звертаються тоді, коли необхідно вирішити будь-яку специфічну обліково-економічну проблему.

Курс "Контроль і ревізія" покликаний виконувати наступні основні завдання: формувати у студентів комплексний науковий підхід до аналізу явищ економічної діяльності; поєднувати теоретичні знання з практичними вміннями та навичками в обліково-економічній сфері; оволодівати практичними формами використання спеціальних економічних і бухгалтерських знань в контрольно-ревізійній діяльності.

Ревізор, який вміє застосовувати розроблені наукою методи, способи і прийоми контролю, може дослідити будь-який господарський факт.

Мета навчальної дисципліни "Контроль і ревізія " – формування знань і практичних навичок з контрольно-ревізійної роботи в галузі фінансово-господарської діяльності організації.

Завданням дисципліни є вивчення теоретичних засад організації контролю та ревізії в Україні, методики і техніки контрольно-ревізійної роботи в організаціях різних форм власності.

Предметом навчальної дисципліни є організація і методи контрольно-ревізійної роботи.

До вивчення даної дисципліни студент приступає набувши певних знань, навичок та вмінь з інших галузей науки та виробничої практики. Перш за все це стосується дисциплін загальноекономічного циклу. Крім того, потрібні досконалі знання зі спеціальних дисциплін: бухгалтерського обліку, аналізу господарської діяльності, оподаткування, різних галузей права, валютного законодавства.

Орієнтовний тематичний план

Назва тем	Всього годин	В тому числі аудиторні				Само-стійні
		Разом	В тому числі			
			лек.	сем.	прак	
Тема 1. Господарський контроль в Україні: стан, сутність, перспективи.	8	2	2			6
Тема 2. Організація і планування контрольно-ревізійної роботи.	13	6	4	2		7
Тема 3. Контроль і ревізія грошових коштів і банківських операцій.	8	2	2			6
Тема 4. Контроль і ревізія розрахункових операцій.	12	6	2	2	2	6
Тема 5. Контроль і ревізія основних засобів та нематеріальних активів.	9	3	3			6
Тема 6. Контроль і ревізія матеріальних запасів.	12	5	3	2		7
Тема 7. Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та фонду оплати праці.	10	3	3			7
Тема 8. Контроль і ревізія собівартості продукції та її реалізації.	12	6	4	2		6
Тема 9. Контроль і ревізія власного капіталу.	10	4	4			6
Тема 10. Контроль і ревізія зобов'язань.	14	8	4	2	2	6
Всього	108	45	31	10	4	63

На предмет виділяється - 108 год. в т. ч.
лекційні заняття – 31 год.
практичні заняття - 4 год.
семінарські заняття – 10 год.
Самостійне опрацювання - 63 год.

Тема 1. Господарський контроль в Україні: стан, сутність, перспективи.

Фінансово-господарський контроль як процес спостереження і перевірки господарських і фінансових операцій підприємств. Основні завдання фінансово-господарського контролю. Функції контролю.

Зміст фінансово-господарського контролю. Мета контролю . Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні».

Форми фінансово-господарського контролю. Види фінансово-господарського контролю в Україні : державний, муніципальний, незалежний і внутрішньо господарський .

Тема 2. Організація і планування контрольно-ревізійної роботи.

Організація контрольно-ревізійної роботи, її стан і перспективи розвитку.

Права, обов'язки і відповідальність ревізорів. Послідовність проведення ревізійного процесу, його планування й процедури здійснення.

Суть ревізійного процесу та послідовність його етапів. Ревізія – основна форма контролю. Класифікація ревізії: за ознаками ревізуючих органів; залежно від повноти перевірки; за організаційною ознакою ; залежно від кола питань, що підлягають перевірці.

Основні вимоги до узагальнення і оформлення матеріалів ревізії.

Узагальнення результатів ревізії. Порядок складання основного акта ревізії.

Висновки і пропозиції за результатами ревізії.

Інвентаризація як спосіб фактичного контролю. Основні завдання інвентаризації. Послідовність проведення інвентаризацій.

Суть значення та класифікація методичних прийомів для проведення контрольно-ревізійної роботи.

Тема 3. Контроль і ревізія грошових коштів і банківських операцій.

Суть і значення ревізії касової дисципліни. Основні завдання ревізії каси і касових операцій. Послідовність ревізії касових операцій: раптова інвентаризація каси; перевірка дотримання порядку ведення касових операцій; зустрічна перевірка операцій на рахунках.

Джерела ревізії касових операцій : первинні документи, облікові регістри, звітні документи .

Контроль за дотриманням порядку ведення операцій з готівкою. Ревізія касових операцій.

Ревізія і контроль каси та дотримання умов зберігання грошових коштів. Основні завдання ревізії операцій на рахунках у банку. Джерела ревізії операцій на рахунках у банку та інших грошових коштів: первинні документи, облікові регістри та звітні документи.

Тема 4. Контроль і ревізія розрахункових операцій.

Основні завдання ревізії розрахункових операцій. Джерела ревізії розрахункових операцій. Напрямки ревізії розрахункових операцій .

Ревізія розрахунків з покупцями та замовниками. Аналіз матеріалів інвентаризації розрахунків. Акт результатів інвентаризації розрахунків. Інвентаризація розрахунків з покупцями і замовниками. Основні джерела інформації для контролю розрахункових відносин за товарними операціями.

Основна мета ревізії розрахунків з підзвітними особами. Спосіб і послідовність проведення ревізії. Підстава для перевірки розрахунків.

Спосіб перевірки заборгованості по претензіях. Джерела ревізії «Розрахунки за претензіями». Перевірка: обґрунтованості кожної претензії, своєчасність і правильність оформлення документації; правильності віднесення сум претензій на рахунок дебіторів і наявність відповідних документів; реальність отримання сум, віднесених на рахунок дебіторів за претензіями; правильність і своєчасність оформлення претензій і пред'явлення позовів; як здійснюється контроль за своєчасністю пред'явлення рекламаций і позовів.

Тема 5. Контроль і ревізія основних засобів та нематеріальних активів.

Завдання ревізії основних засобів і нематеріальних активів. Напрями ревізії. Об'єкти контролю. Нормативно-правова база для здійснення контролю основних засобів і нематеріальних активів.

Перевірка стану збереження основних фондів. Документальна перевірка операцій з надходження і вибуття основних фондів. Методи і способи перевірки, послідовність контрольних дій.

Особливості інвентаризації основних засобів. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів.

Інвентаризація основних засобів. Якість оформлення інвентаризаційних описів. Висновок про якість інвентаризації .

Особливості ревізії операцій з нематеріальними активами. Напрями та послідовність контролю операцій з нематеріальними активами. Джерелами інформації для контролю нематеріальних активів.

Тема 6. Контроль і ревізія матеріальних запасів.

Завдання, напрями і джерела ревізії матеріальних цінностей. Перевірка дотримання умов збереження матеріальних цінностей. Перевірка стану та якості контролю за збереженням матеріальних цінностей на підприємстві.

Послідовність контрольних дій, узагальнення результатів контролю. Перевірка складського господарства, збереження матеріальних цінностей, забезпеченість складських приміщень вимірювальними приладами, організація охорони та

наявність сигналізації, організація видачі перепусток.

Інвентаризація та методи проведення інвентаризації збереження матеріальних цінностей. Оформлення результатів інвентаризації.

Тема 7. Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та фонду оплати праці.

Суть контролю та основні напрями контролю розрахунків з оплати праці. Перевірка наявності та стану заборгованості з оплати праці. Перевірка правомірності та достовірності нарахування заробітної плати згідно з відпрацьованим часом та трудовим вкладом працюючих. Перевірка розрахунку та законності відрахувань з нарахованої заробітної плати до Пенсійного фонду. Контроль достовірності та правильності ведення первинного і бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці.

Суть законів України: „Основи законодавства України про загально - обов’язкове державне соціальне страхування ” і „ Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування ”.

Тема 8 Контроль і ревізія собівартості продукції та її реалізації.

Перевірка основних витрат на виробництво. Основні завдання ревізії собівартості продукції та її реалізації: виявлення наявних порушень; розробка заходів впливу для їхньої ліквідації, внесення відповідних коректив, притягнення до відповідальності винних службових осіб. Джерела інформації для контролю собівартості продукції, виконаних послуг і робіт. Основні нормативні акти для здійсненні контролю.

Ревізія основних прямих витрат на виробництво. Напрями ревізії основних прямих витрат на виробництво. Матеріальні витрати як вартість матеріальних ресурсів на виробництво продукції, робіт (послуг). Витрати на оплату праці.
Витрати

на обов’язкове державне соціальне страхування працівників. Узагальнення і прийняття рішень за результатами контролю.

Тема 9. Контроль і ревізія власного капіталу.

Основні завдання ревізії власного капіталу: перевірка правильності формування і використання (вилучення) власного капіталу; перевірка дотримання встановленого установчими документами розміру статутного капіталу; перевірка

правильності ведення обліку внесків до статутного капіталу і розрахунків за дивідендами. Джерела ревізії власного капіталу.

Перевірка правильності формування і вилучення (зменшення) статутного капіталу. Перевірка дотримання на підприємстві статутних положень.

Перевірка “Звіту про власний капітал ”та правильності оформлення звіту.

Тема 10. Контроль і ревізія зобов'язань.

Суть зобов'язань . Загальні зобов'язання. Способи забезпечення зобов'язання.

Види забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, порука, гарантія, застава, завдаток.

Контроль і ревізія кредитних операцій. Перевірка кредитних договорів.

Перевірка аналізу фінансового стану підприємства, дотримання строків платежів, своєчасності сплати кредиту. Перевірити законності одержання і використання банківських кредитів за цільовим призначенням, своєчасність погашення їх.

Ревізія розрахунків із різними дебіторами та розрахунків з іншими операціями. Аналіз достовірності і правильності відображення в обліку операцій, пов'язаних з оплатою послуг зв'язку , комунальних послуг, за оренду приміщень, відшкодування матеріальних збитків . Перевірка причин виникнення дебіторської і кредиторської заборгованості. Організація інвентаризації розрахунків.

